

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
CASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), MARCH 26, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 60

NOVI GROBOVI

JOHANNA CIMPERMAN

Po dolgi in mučni bolezni je preminila v soboto popoldne Johanna Cimperman, stara 76 let, stanujoča na 1256 Sherman St., Sharon, Pa. Doma je bila od Iga, odkoder je prišla v Ameriko pred 41 leti. Bila je članica SNPJ.

Pokojnica zapušta soproga Joseph, doma od istotam kot pokojnica, šest otrok: Mrs. Jean Jaklich v Yukon, Pa., Mrs. Molly Cloveska, Frank, Mrs. Nellie Stritof v Euclidu, Ohio, Mrs. Frances Teacher v Yukon, Pa., in Joseph ter osem vnukov. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9. uri iz Riensel pogrebnega zavoda v Farrell, Pa. Pokopana bo na pokopališču v Sharon, Pa.

JENNIE KOVACIC

Po dolgi bolezni je preminila v petek popoldne Jennie Kovacic, rojena Cehun, stanujoča na 3464 E. 78 St., stara 59 let. Doma je bila od Hrastnika na Stariškem, odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Bila je članica društva Bled, št. 20 SDZ in družnice št. 15 SZZ.

Tukaj zapušta sina Anthony, hčer Mrs. Jennie Firem, Mrs. Olga McChristy in Mrs. Elizabeth Planick ter vnuke. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8.30 uri iz pogrebnega zavoda Louis Perofolia v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANCES NOSE

Po dolgi in mučni bolezni je preminila na domu svoje hčere na 14018 Westropp Ave., Frances Nose, preje Ubic, rojena Znidaršič. Stara je bila 62 let in je stanovala na 22331 Beckford Ave., Euclid, O. Doma je bila iz vasi Podlož, fara Stari trg, kjer zapušta sestro Marijo in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 46 let in je bila članica podr. št. 14 SZZ, krožka št. 3 Prog. Slov., pev. zbor Slovan in kluba Ljubljana.

Tukaj zapušta soproga Johna, doma iz vasi Veliki Koren, fara Krka, štiri otroke: Frank, John ml., Mrs. Josephine Paris in Stanley, tri vnuke in sestro Mrs. Agnes Koren ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

ALBIN POZNIK

Po daljšem rahlem zdravju je preminil v Woman's bolnišnici Albin Poznik, star 69 let, stanujoč na 1658 Rydalmont Rd., Cleveland Heights. Rojen je bil v Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko pred 39 leti. Delal je pri Standard Pattern Co. na E. 53 St. in St. Clair Ave.

Tu zapušta soprogo Sophie, rojeno Smolej, doma iz Maribora, sina Franka, dva vnuka in brata Jacob. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob 1.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St. na Highland Park pokopališče.

Truman ima polne roke dela! Kako vrniti popularnost?

WASHINGTON, 25. marca—Predsednik Truman je izdal stroga navodila, da bi bila plovba skozi kanal Panama varna in da se ne bi utihotapile v te vode ladje z moštvom, ki bi imelo subverzivne namene.

Pri utemeljevanju svojega koraka, v kar je predsednik zakonito pooblaščen, se sklicuje predsednik na ugotovitev, da je ogrožena varnost Združenih držav po subverzivni aktivnosti v tej zoni.

Predsednik pooblašča gospodarstva zone Panamskega kanala, da uporabi vsa sredstva za dosego varnosti, ki so mu na razpolago. Med drugimi sredstvi je tudi pravica, da obišče ladje, vse pristaniške naprave in naprave.

JOSEPHINE MIKLAVČIČ

Po dolgi in mučni bolezni je preminila v Charity bolnišnici v petek zvečer Josephine Miklavčič, rojena Hočevar, stara 45 let. Stanovala je na 1017 E. 64 St. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica društva sv. Ane št. 4 SDZ, društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ in podr. št. 25 SZZ.

Tukaj zapušta soproga Antona, tri otroke James, Bernice in Florence, vnukinjo Sandra Kay, dva brata Luke in Joseph Hočevar, pet sestra: Mrs. Mary Fabian, Mrs. Ann Burdelic, Mrs. Albina Tolar, Mrs. Christine Miklavčič in Mrs. Veronica Mramor ter veliko sorodnikov. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary.

MARY SIEDLECZKA

Preminila je Mary Siedleccka, stara 72 let, stanujoča na 1428 E. 43 St. Rodom je bila iz Poljske. Zapušta devet otrok: Mrs. Mary Widmar, Mrs. Doris Stohlmann, Mrs. Anna Keller, Mrs. Josephine Cenkovic, John, Mrs. Antoinette Kenter, Mrs. Sophie Lewis, Stanley in Mrs. Sarah Zeitz, vnuke in pravnuko, ter sestro Mrs. Josephine Nastel. Pogreb se vrši v torek zjutraj iz Golubovega pogrebnega zavoda v cerkev Immaculate Conception ob 11. uri in nato na pokopališče Calvary.

WILLIAM LOGOS

V petek zjutraj je preminil v Cleveland Clinic bolnišnici William Logos, rodom iz Grčije, star 60 let. Preje je stanoval na Giddings Rd., zadnje leto pa na Cohasset Rd. v Lakewoodu. Zadnjih 20 let je vodil parkališče avtov na St. Clair Ave. med E. 9 in E. 10 St. Bolehal je le par dni.

Zapušta ženo Tasea, sina Gus in hčer Mrs. Anna Hellios. Pogreb se vrši danes popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Spiridona na Addison Rd. in nato na grško pravoslavno pokopališče v Bedfordu.

STANLEY BRUNDIČ

Danes zjutraj je preminil v Glenville bolnišnici Stanley Brundič, star 68 let, stanujoč na 21355 Miller Ave. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi. Podrobnosti bomo poročali jutri.

celo pogon za sumljivimi ladjami.

Osebe, ki vstopijo v kanal oziroma sploh v kanalsko zono morajo na zahtevo predložiti osebne dokumente.

Ladje, ki se ne bi pokoravale odredbam, se lahko zasežejo, posamezniki pa vržejo v ječo tudi do 10 let in se istočasno kaznujejo z denarno globo do 10,000 dolarjev.

Predsednik in mobilizacija

Predsednik Truman je posvetil dalje časa vprašanju mobilizacije in je imel več konferenc s tozadevnimi organi predvsem z direktorjem za mobilizacijo Wilsonom in z direktorjem za gospodarsko stabilizacijo Johnsonom. Tem konferencam so prisostvovali tudi druge odločilne osebnosti kot vrhovni državni pravdnik, zastopnik tiska in druge osebnosti.

Na dnevnem redu je bila revizija mobilizacijskega postopka. Verjetno bo kongresu predložen nov načrt mobilizacijskega plana ker gre predsedniku Trumanu, kakor vladi tudi za to, da se pritegne nazaj k sodelovanju delavstva, ki je zastopano po svojih unijah, zapustilo tozadevne komisije.

AFL je podala za javnost tole značilno izjavo:

"Organizacija državne obrambe in mobilizacije je v popolni zmešnjavi. Politika direktorja Wilsona je kratkovidna in egoistična. Wilson uživa podporo v poslovnih ljudeh in je po svojih pomočnikih zamešal kolesa državnega gospodarskega in industrijskega stroja povsod, v nekaterih krajih tako zelo, da se je to kolesje sploh ustavilo."

Odkriti škandali neprijetni za Trumana

Predsedniku Trumanu, ki se je vrnil iz dopusta iz Key West, je več kot ležalo na tem, da dvigne precej nizko popularnost, do katere so ga spravile pri navedenem nevarnem vprašanju o četah na Koreji, o četah v Evropi, o stabilizaciji mezd in cen, še posebej odkriti škandali pri Reconstruction Finance Co., zlasti pa še preiskave, ki jih vodi Kefauver in ki so prinesle na dan ozko zvezo med "raketirji" in visokimi političnimi krogi.

Predsednik Truman skuša ugoditi željam ljudstva, v podrejeni vrsti volivstva demokratske stranke, ko se mora pripraviti zase in za demokratsko stranko na volilno borbo leta 1952 in pripraviti tla za konvencijo stranke, ki se bo vršila dne 14. aprila.

Pri tem gre za delavske unije svoječasno najboljše prijatelje in zaveznike predsednika Trumana, ki pa se danes izjavljajo o politiki njegove vlade kot o politiki, ki vodi do zmešnjav.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Ane, št. 4 SDZ so prošene, da pridejo jutri, v torek zjutraj ob 9. uri, da se poslovijo od umrle članice Josephine Miklavčič, ter da se po možnosti udeležijo njenega pogreba, ki se vrši ob 10. uri zjutraj. Truplo leži v pogrebem zavodu Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave.

ROJSTNI DAN NA VELIKO NOČ

MALONE, N. Y., 25. marca—Mrs. Mary M. Ghostlaw je bila rojena 25. marca 1894 na velikonočno nedeljo. Stara je torej na letošnjo Veliko noč 57 let. Vendar pa, da se je kapricirala na dejstvo, da je bila rojena ravno na Veliko noč, je dočakala oziroma doživela samo dvakrat, da je dan njenega rojstva soupadel z velikonočno nedeljo.

Mrs. Ghostlaw, ki je po poklicu bolniška strežnica, je v svoji vni, da bi dosegla, kdaj bo soupadel prvi dan njenega življenja zopet na Veliko noč, po koledarjih izračunala, da se bo to zgodilo šele leta 2000—če bo takrat še živeča!

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 25. marca—Španska vlada je izjavila, da je pripravljena skleniti z Ameriko vojaško pogodbo po vzgledu severno-atlantskega obrambnega pakta.

BERLIN, 25. marca—Komunisti so ustanovili v Berlinu stalni odbor, ki bo imel nalogo, da podvzame vse korake, da ne pride do ponovne oborožitve zapadne Nemčije.

MOSKVA, 25. marca—List "Izvestija," ki je glasilo moskovske vlade, trdi, da so ameriški vojaški voditelji odobrili načrt, da jugoslovanske, grške in turške čete navalijo na Albanijo.

TEHERAN, 25. marca—Dr. Abdol Zangeneh, prosvetni minister iranske vlade, o katerem smo poročali, da je bil ranjen ob priliki atentata, je podlegel ranam.

WASHINGTON, 25. marca—Število žrtev za velikonočne praznike znaša 191. Med temi je zgubilo življenje vsled prometnih nesreč na cestah 135 oseb, 56 pa v zvezi z drugimi nesrečami.

Toledo, 25. marca—Štirje otroci, v starosti 9, 7, 6 in 3 leta, so zgoreli v domači hiši, ko so bili starši od doma na delu.

TOKIO, 25. marca—Posamezni oddelki so vdrl v severno Korejo, bodisi s celine, bodisi, da so napravili izkrcanje z morja.

Zvišane mezde; konec stavke v Franciji

PARIZ, 25. marca—Nekomunistična delavska unija železničarjev, ki ima okrog 100,000 članov, je odredila svojim članom povratek na delo.

Francoska vlada je obljubila povišanje delavskih mezd. Najmanjše povišanje bo znašalo 11.5% dočim zahtevam unije 15% povišico. Praktično bi znašalo povišanje 22 do 25 centov na uro.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zbirujejo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., pobirajo asesment nočoj v spodnji dvorani SND. Članstvo se opozarja, da poravnava svoje društvene prispevke ob času, da se izogne neprilikam v slučaju bolezni ali nesreče.

MacArthur odredil prestop 38. paralele; govori tudi o bombardiranju Kitajske

JAVNO MNENJE

PRINCETON, N. J., 25. marca—Dočim se je angleško javno mnenje izjavilo v večini za to, da je možna mirna izravnava sporov s Sovjetsko zvezo, ko je za to tezo glasovalo nad polovico povprašancev, pa so Amerikanci bolj skeptični in so povečini mnenja, da se spori s Sovjetsko zvezo in komunisti ne bodo dali rešiti mirnim potom.

Tuji v ameriški vojski

WASHINGTON, 25. marca—Ameriška vojska bo začela z novačenjem tujcev, ki živijo izven Amerike. Toda sprejeto bo le omejeno število teh tujcev in sicer 2,500 po številu. Te tuji bo sprejemala ameriška zasedbena vojaška oblast v Nemčiji. Nemci ne morejo biti sprejeti, niti ne državljani katerekoli države, ki je članica severoatlantskega pakta ali pa uživa podporo iz Marshallovega plana. Kdorkoli pa bo sprejet v ameriško vojsko, bo moral dati najtočnejše podatke, da se bo videlo, da je vreden tega zaupanja.

Pogodbena doba bo trajala pet let, vojaško vezbanje pa se bo vršilo le v Ameriki. Ti tuji ne bodo tvorili posebne vojaške ednice ampak bodo pomešani med ostale ameriške vojaške. Vsakdo bo začel vojaško karijero kot prostak in bo dobival vse to, kar pripada rojenemu ameriškemu vojaku. Čim bo vojaški rok odslužen, bodo lahko zaprosili za ameriško državljanstvo. Vstop v vojsko imajo moški samci od 18. do 35. leta z znanjem zadostne angleščine.

V bolnišnici

V soboto zvečer je bil nenadoma odpeljan v Glenville bolnišnico in bil takoj operiran Frank Stopar ml., stanujoč na 18910 Chickasaw Ave. Nahaja se v sobi št. 101. Obiski za par dni niso dovoljeni. Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Poznana Mrs. Katherine Zlatoper iz 837 E. 237 St., Euclid, Ohio, se nahaja v Doctor's bolnišnici, kjer jo prijateljece lahko obiščejo od 2. do 3. ure popoldne in od 7. do 8. ure zvečer. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

Poroka

Jutri zjutraj, 27. marca se bosta poročila v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., Miss Milly Ruzich, hčerka Mr. in Mrs. James Ruzich, 15407 School Ave., in Pvt. John Pezdirtz ml., sin Mr. in Mrs. John Pezdirtz st. iz 14909 Pepper Ave. Poroka bo ob 8.30 uri zjutraj. Ženin je začasno nastanjen v Camp Atterbury, Ind., ter se sedaj nahaja doma na 12-dnevnem dopustu. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

Klub "Ljubljana"

Jutri, v torek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja kluba "Ljubljana" v AJC na Reher Ave. Prosi se vse člane, da se gotovo udeležijo v polnem številu.

IZJAVA PODANA BREZ VEDNOSTI WASHINGTONA IN ZDR. NARODOV

TOKIO, 25. marca—General MacArthur je obiskal zavezniško fronto na srednji Koreji in je po povratku v Tokio izjavil, da se čete osme armade lahko premaknejo preko 38. paralele, če je to taktično priporočljivo, da je zagotovljena varnost čet. Omenil je tudi možnost, da se razširijo vojaške operacije na kitajsko obalo in na baze v notranjosti Kitajske, kar da bi značilo polom komunistične kitajske moči.

General MacArthur je pred svojim inspekcijskim potovanjem po Koreji pozval komunistične komandante na pogajanja na licu mesta. Njegovo povabilo je bila mirovna ponudba, da se preneha z nadaljnjim krvoprelitjem, a brez odmeva.

Ob 38. paraleli

Zavezniške čete se nahajajo ob 38. paraleli, nekaj milj več ali manj bližje v strateškem pogledu ni važno. Čete, ki so prodirale proti paraleli severno od bivšega glavnega mesta Soula, so naleteli na močan odpor komunistov, ki so bili zakopani v strelskih jarkih in dobro zaščiteni v tamošnjem hribovju.

Nadaljevanje ofenzive prizadeva sovražniku nezmanjšane krvave žrtve. Tako beleži samc osma ameriška armada dnevno najmanj 3000 do 4000 izgub za sovražnika, dasi borbe niso v cellem razmahu. Odkar se je začela ofenziva 25. januarja tega leta bo število sovražnikovih žrtev, prizadejanjih po osmi armadi, doseglo 200,000.

Stališče generala MacArthurja

Potem ko je vrhovni komandant zavezniških čet na Koreji general MacArthur ponudil mirno pogajanja na licu mesta je tudi dejal, da primanjkuje Kitajcem industrijski kanal, po katerem naj bi teklo orožje za nadaljne boje na Koreji. Če pa se bo razširila vojna na kitajsko obalo in na notranjost Kitajske, bi to značilo popoln polom vojaške komunistične moči.

MacArthur ni vprašal niti vlade niti ZN.

WASHINGTON, 25. marca—Državno tajništvo je na pripombo generala MacArthurja, da se vojne operacije lahko razširijo na kitajsko obalo, pa tudi na baze v notranjosti Kitajske, pojasnilo, da je gen. MacArthur podal to izjavo, ne da bi se popreje posvetoval z vlado. Izjava MacArthurja je slej ko prej začudila državno tajništvo. Politična plat vojne na Koreji je stvar vlade. General MacArthur mora delati po navodilih, ki mu jih daje zvezni glavni štabi.

Državno tajništvo je zaskrbljeno o namenih MacArthurja, da začne bombardirati kitajsko obalo in vojaške baze v notranjosti Kitajske. Ta njegov korak bo gotovo razburil ameriške zaveznike tudi za slučaj, ako je MacArthur popolnoma prepričan v kitajski poraz ob spreminjenju politiki Združenih narodov.

Uradna izjava tajništva za zunanje zadeve naglašja izrecno, da vodi general MacArthur vojaške operacije na Koreji za Združene narode pod vojaškimi navodili, ki jih dobiva preko ameriškega zveznega glavnega stana, kar je naglasil tudi sam predsednik Truman.

Politična plat, kakor je povdaril general MacArthur v zve-

zi z vojno na Koreji in Kitajsko pa je izven njegove odgovornosti in se more reševati samo v okviru Združenih narodov in po predhodnem posvetovanju v poštenih prihajajočih vlad.

Tudi ni na dnevnem redu, da bi ameriška delegacija pri varnostnem svetu Združenih narodov zahtevala od Združenih narodov dovoljenje, da se razširijo sovražnosti na Kitajsko.

Niti odgovorni krogi USA niti Združenih narodov niso bili popreje obveščeni kaj namerava trditi MacArthur. Vsled tega je izjava MacArthurja za te kroge veliko razočaranje in mnogi diplomati obžalujejo, da je prišlo do tega koraka, razen turškega zastopnika, ki je obenem predsednik odbora ZN za sankcije, ki je pozdravil MacArthurjev korak.

Transportno letalo zgubljeno

LIMESTONE, Anglija, 25. marca.—Za vojaškim transportnim letalom Globemaster, ki je letelo iz Limestone v Veliko Britanijo na letališče Mildenhall in ki se pogreša od zadnjega petka ni nobenega sledu. Letalo je imelo 53 oseb, ki so po vsej verjetnosti vse zgubljene.

Dasi so bile na delu britanske in ameriške ladje in zrakovplovci, da bi našli sled za izgubljenim letalom, je bil ves trud zaman. Na morju se je našel neki zavoji, ki je pripadal, kakor se je razvidelo iz njegove vsebine, kapitanu Rafferty kar le potrjuje, da ne obstoja več upanje ne za rešitev letala ne potnikov.

Nova tajna orožja za Korejo

WASHINGTON, 25. marca.—Tajništvo za državno obrambo je objavilo, da bodo ameriške vojne sile na Koreji kakor tudi drugod dobile v kratkem novo tajno orožje. Izdelovanje tega orožja je trajalo nekaj let in je šlo sporedno z raziskovanjem na atomskem polju.

Državno tajništvo je novo orožje najavilo v svojem poročilu za leto 1950 in je državni tajnik Marshall izjavil, da se je znanost postavila v službo vojnim svrh, kako opremiti vojne sile, pa bodisi kopno, zračno ali pomorsko z izsledki modernega znanstvenega raziskovanja. Eno tako vojaško sredstvo je že v rabi na Koreji in gre za protitankovski top ter je nadalje izgotovljena gotova vrsta puška, ki se bo dala v kratkem vojaštvu na razpolago.

Tudi ni puščeno v nemar vprašanje topništva na atomsko kontrolo in bomb na atomsko kontrolo, ki se bodo v kratkem praktično preskušale v pustinjah Nevade.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalca in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. C.

TRI DOMAČE NALOGE

Winstona Churchilla vsi poznamo. V galeriji angleških državnikov, ki so razvijali mogočni angleški imperij in mu stali ob strani v najusodnejših trenutkih njegove zgodovine kakor krmarji in svetilniki, v vrsti Pitta, Palmerstona, Gladstona, Disraelija, Salisburija, Wellingtona, pa recimo še velikega romanopisca—angleškega imperijalista Kiplinga, ki je iznašel za nujnost evropske kolonijalne penetracije v Afriki in Aziji med ne-belimi plemeni znano povelje in opravičilo "The burden of the white man"—bo stal tudi Churchill.

Po zadnji svetovni vojni je Churchill mnogo potoval po Evropi in Ameriki in dajal pomembne izjave. Že pred leti, ko je bil povabljen v Švico, je izrekel za takratno politično ozračje skoro nezasišano trditev, da se morate združiti Francija in Nemčija, kar bo pomenilo stopnjo za nadaljni razvoj k združenju Evrope. Churchill je bil takrat ne sicer predsednik britanske vlade, bil pa je šef britanske opozicije in kot tak ima svoj uradni prostor neposredno zraven šefa britanske vlade v parlamentu.

Ko je bivši francoski zunanji minister Schuman zasnoval načrt, kako naj se začne praktično oblikovati ta bodoča združena Evropa, vsaj na zapadu, je sprožil idejo, da naj pride pod skupno upravo vsaj zapadno evropski premoški in jeklo, dva elementa, ki igrajo tako v vojaškem kakor v civilnem življenju in gospodarstvu prvo vjolino. Med državami so se začela pogajanja in te dni bili priča gotovo zelo pomembnemu dogodku, ko so se sestali v Parizu zastopniki Francije, Nemčije, Italije, Belgije, Luksemburga in Nizozemske, da sestavijo končno pogodbo, kako naj bo zapadno-evropski premoški kakor tudi jeklo pod skupno upravo, rekli bi nekako internacionaliziran. Kje pa je Velika Britanija? Svoj izostanek je upravičila s tem, da ne more trpeti neke "nadržavne avtoritete," ki bi imela besedo pri upravljanju njenega premoga in njenega jekla, ki sta istočasno živca angleškega gospodarstva. Kdo bo razumel to nasprotje? Ali je bil hinavec Churchill, ali je hinavka angleška laburistična vlada?

Kakor se zdi na prvi pogled odgovor na to vprašanje precej kompliciran, vendar temu ni tako. Prav je imel Churchill, ko je zagovarjal idejo združene Evrope in prav ima laburistična vlada, ko ne pusti, da bi se kak tretji vtikal v notranje angleško gospodarstvo. Ideja združene Evrope, ki bi bila seveda protisovjetska, bi indirektno pripomogla k varnosti angleškega imperija. Ideja praktične politike, da je država suverena in da angleški imperij ne bo dopustil, da bi pri isti mizi sedela soodločujoča Italija, ki nima ne premoga in ne jekla, z Veliko Britanijo; ali pa, da bi Velika Britanija rezala isti kruh s svojim največjim kontinentalnim tekmečem v novejši zgodovini, sedaj s premagano Nemčijo, ne bi šla nobeni angleški vladi v račun.

Kakorkoli in skozi katerakoli očala gledamo na te dogodke, moramo priznati, da velja, odkar obstojajo moderne države, življenska modrost, da ima država prav tako kakor posameznik svoje lastno življenje, svoje lastno gospodarstvo. Ob zrelih političnih narodih, ki imajo gornjo modrost že kakor abecednik svojega političnega življenja, se je učiti, da je v mednarodni politiki s temi dejstvi računati.

Ali: britanski lauristi so socializirali, ali če hočete nacionalizirali devet glavnih panog britanskega gospodarstva. Med njimi tudi prevozna sredstva vseh vrst. Prevozna sredstva rabijo za pogon gorivo, tudi vseh vrst. Če bi bili v Veliki Britaniji na razpolago bogati petrolejski vrelci, do sedaj v rokah privatnih družb, bi jih bila laburistična vlada gotovo nacionalizirala.

V daljni Aziji so ob Črnem morju, v Iraku in v Perziji, bogati petrolejski vrelci, a te vrelce izkoriščajo ne domačini, temveč tujci, v prvi vrsti Angleži. Iran je samostojna država. Irak je tudi samostojna država. Obe državi imate pravico do samostojnega gospodarskega življenja. Imejmo pred očmi, da so na vladnem krmilu v Londonu socialisti in da naj bi po teoriji imel socializem nek znak internacionalizma v sebi. Toda kaj se je zgodilo?

Ko je vlada v Iranu sklenila, se nacionalizira iranski petrolej, s tem pa v prvi vrsti petrolejska družba, kjer je kapital angleški, nadpolovično celo v rokah laburistične vlade, se je dvignil na strani laburističnega Londona vihar protestov. Pomanjkanje logike?

ŠTIRI LETA MIROVNE POGODBE Z ITALIJO

Dne 10. februarja 1947 je bila v Parizu podpisana mirovna pogodba z Italijo. Pogodbo so podpisale vse države, katere so posredno ali neposredno sodelovale v vojni proti fašistični Italiji.

Jugoslovanska vlada je ob podpisu mirovne pogodbe izdala posebno deklaracijo, v kateri ugotavlja, "da pri izdelavi dokončnega besedila mirovne pogodbe z Italijo, zahteve in predlogi Federativne ljudske republike niso bili v zadostni meri vpoštevani. To se tiče nekaterih političnih, vojaških in ekonomskih določb te mirovne pogodbe zlasti pa njenih teritorialnih določb, ki odzemaajo Jugoslaviji tako etniška ozemlja, kakor so Kanalska dolina, Beneška Slovenija, področje Gorice, Tržiča, Trsta in severozapadne Istre."

Jugoslovanska vlada je nadalje poudarila, "da njeni narodi prevzemajo nase to težko žrtev samo zato, ker ne bi hoteli prevzeti odgovornosti za to, da ne bi dali svojega deleža za vzpostavitev miru med narodi."

Ce analiziramo, kakšno je bilo izpolnjevanje obveznosti, ki jih je Italija prevzela s podpisom mirovne pogodbe moramo ugotoviti, da na italijanski strani in v prvih treh letih niso pokazali dovolj razumevanja za izpolnjevanje gospodarskih obveznosti napram Jugoslaviji.

Italijanski krogi so v zadnjem letu pokazali nekoliko več dobre volje pri izpolnjevanju svojih gospodarskih obveznosti do Jugoslavije. V tem smislu je bil napravljen pomemben korak naprej s podpisom sporazuma o nekaterih vprašanjih v zvezi z izplačilom prvega obroka reparacij, ki jih mora Italija plačati Jugoslaviji in ki je bil podpisan decembra lanskega leta v Rimu.

Toda žal moramo ugotoviti, da dobra volja, ki so jo na italijanski strani pokazali do rešitve nekaterih ekonomskih in drugih vprašanj, vendarle ne velja za politične določbe mirovne pogodbe, predvsem seveda za določbe o naši narodni manjšini v Italiji.

Po vsiljeni mirovni pogodbi je pod Italijo ostalo še vedno okoli 150.000 Slovencev. Ugotoviti moramo, da se odgovorni italijanski krogi pri ravnanju s Slovenci ne drže tistih določb mirovne pogodbe, ki zagotavljajo narodnim manjšinam svobodo govora, tiska in svobodo nacionalnega razvoja narodnih manjšin.

V nasprotju s temi določili in s samo italijansko ustavo ni danes v 150 slovenskih vaseh v Italiji niti ene same slovenske šole ali slovenskega otroškega vrtca.

Škoda, ki jo je fašistična Italija s svojim napadom na Jugoslavijo napravila našim narodom, je bila ocenjena na 10 milijard dolarjev. Ugotovljeno je, da je zaradi italijanskega napada na Jugoslavijo izgubilo življenje okoli 300.000 jugoslovanskih rodoljubov. Ko so se vršila pogajanja za sestavo mirovne pogodbe z Italijo, je Ju-

Nikakor ne. Države živijo samostojno gospodarsko življenje, država kot taka je pravni subjekt z lastnimi interesi, ki pa redoma ni odvisen od trenutne oblike domačega vladanja. S tega vidika ima prav Iran, enako pa tudi Velika Britanija. Lajčno gledano bi kdo rekel, da gre za kršitve principov, načel in ne vem kaj še vsega, bodisi na eni ali na drugi strani. Toda kakor v privatnem življenju ne gre tako, kakor dve in dve je štiri, tako je tudi v državnem življenju močnejši princip dinamike t. j. razvijanja, kakor pa princip statike, oziroma zakoličene ustaljenosti. Lep slovenski pregovor pravi, da ne hvali dneva pred večerom. Ne veš torej, kaj vse ti prinese razvoj. Zapopasti razvoj in ga ujeti v svoja jadra, v tem je jedro vprašanja! Te vrstice so dosegle svoj namen, če je vzniknilo spoznanje, da ima država svoje lastno življenje in to v stalnem razvoju.

goslavija znižala svoje zahteve po odškodnini na eno desetino in zahtevala, da Italija plača Jugoslaviji 1,300,000,000 dolarjev reparacij.

V dokončnem besedilu mirovne pogodbe je bila ta vsota znižana na 125 milijonov dolarjev in je bilo določeno, da se bo izplačilo teh reparacij izvršilo v sedmih letih, računajoč od dneva, ko je stopila v veljavo mirovna pogodba. Italija naj bi dobavila Jugoslaviji industrijske naprave in razno orodje ter proizvode iz svoje tekoče industrijske proizvodnje. V naknadnih sporazumih pa je bilo treba določiti še postopek za te nabave in upoštevati, da le te ne bi ovirale obnove Italije.

Znano je, da od omenjene vsote reparacij 125,000,000 dolarjev, italijanska vlada do danes še ni plačala Jugoslaviji nobenega obroka, čeprav bi morala do 15. septembra 1950, to je v letih, od kar je stopila v veljavo mirovna pogodba (15. septembra 1947) izplačati Jugoslaviji že 53,500,000 dolarjev.

Jugoslovanska delegacija za iskanje imetja, ki je bilo med vojno odnešeno iz Jugoslavije v Italijo, je začela s svojim delom v februarju 1948 in z delom v glavnem končala aprila 1949. Po drugi strani pa sta bila v avgustu 1948 v Beogradu podpisana dva sporazuma med Italijo in Jugoslavijo in sicer: sporazum o premičninah oseb, ki optirajo in se preselijo v Italijo, maja 1949 pa sporazum o načinu ocenjevanja nacionaliziranega imetja optantov. Reševanje vrste vprašanj kot so: vrnitev jugoslovanskih trgovskih ladij, vrnitev rafinerije nafte ROMSA sporazum o odškodnini za italijansko imetje na ozemlju, ki je pripadlo Jugoslaviji, je predstavljal pomemben korak naprej k izvedbi mirovne pogodbe.

V Rimu so se začela novembra 1949 pogajanja glede načina izplačila reparacij, ki jih Italija dolguje Jugoslaviji. Pogajanja so bila prekinjena lanskega junija in so se nadaljevala še le oktobra. Končno je bilo proti koncu lanskega leta sklenjeno, da bo Italija kot prvi obrok od 125,000,000 dolarjev, kar pomeni, da bo po izplačilu tega obroka Italija dolgovala Jugoslaviji še 95,000,000 dolarjev.

Italija bo po tem sporazumu vrnila Jugoslaviji tudi 2,000,000 dolarjev za pokojnike, ki jih je izplačala Jugoslavija italijanskim državljanom. Vsota, ki jo mora Jugoslavija povrniti kot odškodnino za zaplenjeno italijansko imovino pa še ni dokončno izračunana. Sklenjeno pa je bilo, da se na račun te odškodnine izplača Italiji 16,000,000 dolarjev.

Jugoslovanska vlada je vedno stremela za tem, da se vzpostavi š po vojno Italijo čimtesnejši gospodarski in politični odnosi, ki so bili nedvomno v interesu obeh sosednih držav. Da je ta naša želja iskrena, smo dokazali že mnogokrat. Saj je prav

naša država med prvimi priznala novo italijansko republiko in z njo vzpostavila tudi redne diplomatske odnose. Poleg tega so se naši predstavniki v organizaciji Združenih narodov že večkrat zavzeli, da bi tudi Italija poleg Avstrije, Madžarske, Bolgarije in nekaterih drugih držav čimprej postala član te mednarodne organizacije. Vsi jugoslovanski predlogi v korist nove Italije so bili storjeni predvsem zato, da bi demokratični italijanski krogi spoznali dobro voljo jugoslovanskih narodov, da se normalizirajo odnosi z Italijo.

Toda žal moramo ugotoviti, da nekateri šovinistični krogi v Italiji in Svobodnem tržaškem ozemlju ne želijo izboljšanja odnosov med obema državama.

Nekateri zapadni državniki—Davies, Bevin in Acheson—so pozneje sami večkrat poudarili, da naj se vprašanje tržaškega ozemlja reši z medsebojnimi pogajanjmi med Italijo in Jugoslavijo, ki sta edini zainteresirani pri tem vprašanju.

Zadruge v mariborski okolici bodo mnogo zidale

Čez nekaj dni bo zadrugi sklad okraja Maribor-okolica poslal na delo v zadruge okrog 30 članov letne zidarske skupine, ki bo pomagala tam, kjer zadruge same nimajo dovolj strokovno sposobnih ljudi ali pa postavljajo večja poslopja. Načrte za nova gospodarska poslopja sta izdelala projektivna zavoda v Ljubljani in Mariboru, za adaptacije pa zadrugi sklad. Gradivo je zagotovljeno, zadrugi pa kažejo za zidanje veliko zanimanje.

Poglejmo, kaj in kje bodo zidali. Pomanjkanje velikih hlevov v Slovenskih goricah ovira razvoj zadrugne živinoreje. Zato bodo postavili letos v teh krajih precej novih hlevov in dokončali tiste, ki so že v delu. V Žerjavcih bodo postavili svinjak za 80 živali in goveji hlev za 50 glav. Adaptirali bodo že obstoječa poslopja. Pri Lenartu bodo nadaljevali betoniranje silosnih stolpov, postavili pa še kokošnjak in svinjak.

Pri Trojici bodo postavili kurnjak in kokošnjak in uredili gnojnične jame. V Selcih bodo nadaljevali zidanje novih hlevov in adaptacije. V Salcih in pri Marjeti bodo zidali največ zadrugi sami. V Zamarkovi vrnila Jugoslaviji tudi 2,000,000 dolarjev za pokojnike, ki jih je izplačala Jugoslavija italijanskim državljanom. Vsota, ki jo mora Jugoslavija povrniti kot odškodnino za zaplenjeno italijansko imovino pa še ni dokončno izračunana. Sklenjeno pa je bilo, da se na račun te odškodnine izplača Italiji 16,000,000 dolarjev.

Tudi na Moravskem polju in na Kobanskem se obeta letos precejšnja zidarska delavnost. V Framu bodo dokončali silosne jame, postavili goveji hlev, svinjak in velike cisterne za vodo. V Hočah bodo končali svinjak in kokošnjak. V Selnici ob Dravi bodo končali zidanje hleva za 100 svinj in bodo začeli zidati klet ter silosno jamo.

Pri Križu so se odločili za nov svinjak. V Limbušu bodo dokončali goveji hleve, kokošnjak, silosne jame in zidali nov svinjak. Večje in manjše hleve, skladišča, silose, cisterne in gnojnične jame si bodo uredili tudi v drugih delovnih zadrugah. Le pri Jakobu v Slovenskih goricah, kjer jim je nujen potreben večji goveji hlev, se zadrugi za zidanje ne zmenijo.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

ORIENTACIJA ARMADNIH INŽENIRJEV

Vojaške inženirske čete, ki so poslale na daljna bojišča, se hitro seznanijo s koristimi kompasa in orientacijo njih pozicij na vojaški mapi. Na sliki se vidijo tako skupino, ki je imela tečaj v čitanju kompasa in direktij na mapi, na prostem nekje na daljnem vojaškem ozemlju.

KOROŠKE VESTI

Po koroških vaseh

V Globasnici je bila šiviljska razstava, ki je bila organizirana v zvezi s šiviljskim tečajem. V treh tednih so vrla dekleta pripravila za razstavo 250 različnih šiviljskih izdelkov.

V Lodniku pri Zelezni Kapli je umrl Janez Svegelj, ki je ostal zvest svojemu narodu do zadnjega diha.

V Kotmari vasi so vprizorili igralci Slovenskega prosvetnega društva "Gorjanci" igro "Deseti brat". Po igri so zapeli domači pevci, ki so morali dodajati pesmi drugo za drugo.

V okolici Trebinje se je smučal 16-letni sin slikarja Jerine in si pri tem zlomil tilnik. Poglel je za usodnimi poškodbami.

V Šmihelu nad Pliberkom je imelo Prosvetno društvo svoj občni zbor. V svoji sredi so lani pozdravili tržaške brate in ljubljansko vseučiliško folklorno skupino. Skupno je društvo organiziralo 19 prireditev. Novi odbor jamci, da ne bo zamrlo šmihelsko prosvetno gibanje.

V Bilčovsu je priredila Slovenska kmečka zveza dve poučni predavanji. Na drugem sestanku sta nam dala strokovnjaka, tovariša iz Jugoslavije, mnogo koristnih nasvetov za živinorejo in živinozdravstvo. Posvetovanje je trajalo pozno v večer.

V Rinkolah so se zbrali člani Slovenskega prosvetnega društva "Simon Gregorčič" k obnemu zboru. Predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter je govoril o nalogah slovenske ljudske prosvete na Koroškem. Odbor, ki je ostal v stari sestavi, se bo tudi v bodoče lotil ljudskoprosvetnega delovanja s podvojenimi silami.

V Libuči smo pokopali skrbno slovensko ženo Marijo Osterman, življensko družico bivšega libuškega župana. Kljub deževnemu vremenu so ji izkazali številni žalni gostje poslednjo čast v žalnem sprevodu iz hiše žalosti na libuško pokopališče. Pri Ostermanovih ni bilo nikdar nobene politične pristranosti, ampak je zmerom prevladoval duh zdrave narodne misli.

V St. Petru na Vašinjah je umrl zidarski palir Jakob Miklav, ki je ostal vse svoje življenje zvest svojemu trpečemu narodu. Domači pevci so mu zapeli poslovlilni žalostinki.

V St. Vidu v Podjuni je bil pogreb 73 letnega Janeza Laharja. V časih nacističnega nasilja so ga preganjali, toda ostal je zvest svojemu ljudstvu.

V Borovljah smo se na obnem zboru Slovenskega prosvetnega društva spomnili umrlega predsednika tov. Zdravka Vertiča in počastili njegov spomin z enominutnim molkom. Tajnik Slovenske prosvetne zveze je očrtal pokojnikov lik kot vzgled zavednega moža, ki ni nikoli klonil pred nasiljem.

Slovenski absolventi kmetijskih šol so se sestali v Celovcu in sporočili koroški deželni vladi svojo zahtevo po ustanovitvi slovenske kmetijske šole.

V Pliberku je preminila menda najstarejša žena na Slovenskem Koroškem 92-letna Jera Perbil. Vse svoje življenje je bila zvesta slovenskemu narodu.

V Zgornji Vesci imajo žalostne in vesele dogodke. Pokopali smo 76-letno Habnarjevo mamo, ki je pošteno vzgojila svojih devet otrok. Pred leti se je njen mož smrtno ponesrečil — Dovjakov Francelj je našel svojo nevesto pri Jurču v Rovah in jo pripeljal na svoj dom.

V Humberku je zgrmel zemeljski plaz s vrha in podrl del Havzarjeve domačije. Pri spravljanju ruševin so pomagali tudi gasilci iz Kotmare vasi.

Z gradnjo mostu čez Dravo so pričeli pri Tinjah — Kamenju. Novi železni most bo dolg 300 m in bo postavljen na tri kamenite stebre.

V Selah je umrl Valentin Dovjak, ki je bil zaveden Slovenec in je v slovenskem duhu vzgojil tudi svoje tri otroke.

O potreban kulturnoprosvetnega delovanja v Dobri vasi smo se do dobra pogovorili na obnem zboru Slovenskega prosvetnega društva. Posebno vneemo je pokazala mladina, ki je uredila nov oder, napeljala novo razsvetljavo in izdelala nove kulise. Lani je bilo 8 kulturno prosvetnih prireditev.

V Bilčovsu je bil kuharski tečaj, ki ga je omogočila Slovenska kmečka zveza. Med slovenske dekleta je prišla znana voditeljica tečajev Milka Hartmanova. Tečaj se je zaključil z razstavo in sklepno prosvetno prireditvijo.

V Tinjah smo pokopali Drobčovo mater iz Horc, ki je zapustila osem otrok. Tudi v najhujših časih se ni bala izpovedovati svojo narodno zavest. Tudi svoje otroke je učila spoštovati in ljubiti svojo materinščino.

Medborovnica je majhna občina, zato pa je breme občinskih doklad za davkoplačevalce zelo občutno. Prostori naše ljudske šole so premajhni in mora več otrok obiskovati Glavno šolo v Borovljah.

EDUCATION
MOLDS OUR
FUTURE

BETTER SCHOOLS BUILD
A STRONGER AMERICA

MIMI MALENŠEK KOVINARJI

ROMAN

(Nadaljevanje)

"Se deset minut!" je zavpil Mihi.

Miha je pokinal. Pogledal je po ljudeh, ki so z vozičkom pravkar odvažali velike plošče pločevine. Oddelek je bil poln ropota in vznemirjenega tekanja. Miha se je oprezno uzrl. Nikogar več ni bilo pri njem. Albin in Filip sta se izgubila nekje v drugem koncu oddelka. Nekaj delavcev se je zbralo ob Megliču. Nekdo mu je nekaj pripovedoval. Miha je videl, kako stari drži svinčnik pokonci in pazno posluša. Nato je pokimal, spet poslinil črni grafit in jel pisati.

Takrat je Miha obšel stroj. Ogledal ga je ponovno od vseh strani, kakor bi mu iskal najranjiveje mesto, čeprav ga je že davno našel. Previdno se je ozrl, ali ga kdo opazuje. Ne, nikogar ni bilo blizu. Ostro je pogledal med masne valje, ki so se hitro vrteli. Prevzelo ga je nepojmljivo čustvo, podobno strasti. Moral, moral je izvršiti sabotažo! Nič več se ni bal in tudi če bi hotel odstopiti od svoje namere, zdaj ni več mogel. V njem je rastel odpor, tako močan, da ni pomislil nič več na posledice. Tovarna in stroji, vse mu je postalo sovražno.

Tega sovražnega stroja se je lotil.

Preletel je s pogledom po valjih in po vzvodu in se komaj zavedel kaj počne. Roke so mu delale samogibno. In vendar jih je vodila misel, ukazujoča in tako močna, da se ji ni mogel upreti.

V stroju je zahreščalo kakor iz globine jeklenih pljuč. Miha je stal pred strojem in ni mogel premakniti okamenelih nog. Tako je stal nekaj minut. Groza in napetost sta prešli, Miha se je razjezil. Ali je mar ta dresdenski stroj tako odporen ali tako zgrajen, da mu ni mogoče do živga? Zasukal se je, zdelo se mu je, da mu mora najti drugo ranljivo točko. Zastonj, si vendar ni prizadeval! Ali se ni dovolj težko dokopal do take odločitve?

V hrustu ni slišal, da so za njim zapeli koraki. Albin ga je pograbil za ramo in ga potegnil vstran.

"Ali noriš?" mu je zakrlical v uho in segel z roko po ročaju vzvoda.

Miha se je opotekel. Toda preden je Albin dosegel ročaj, je stroj besno zarjul, nato je zlomljeno zastokal, sunil nekajkrat in se ustavil. Miha je strmel na tlakomer, padel je, stroj je miroval, še ves vroč, olje se je cedilo po njem, kot bi se potil.

"Kaj je?" so zavpili delavci in pritekli pogledat.

Miha in Albin sta blela in nima stala ob pokvarjenem stroju. Prvi je planil k njima stari Meglič.

"Kaj se je zgodilo?" je hlastno vprašal. Še vedno je držal v rokah svinčnik in papir.

Miha je pogledal Albina, ki je strmel v tla in v tem hipu je pomislil z grozo, da je zdaj vsega konec. Albin ve kaj je storil, in v naslednji minuti bodo vedeli vsi, ki se gnetejo tu okoli.

"Da, s strojem bo nekaj," je odgovoril Albin in hladno gledal mojstra in delavce.

Meglič je spravil svinčnik in papir v naprsni žep in stopil k stroju. Dvignil je vzvod, pogledal pod valje, poskušal zavrteti kolesce. Delavci so ga nemo opazovali. Miha se ni ganil. Iskal je Albinovih oči, toda ta je zasledoval Megličeve gibe in napeto strmel v črno kolesje.

"Saj, hm, da, stroj je uničen," je zajecel Meglič in se odmaknil. Pogledal je po delavcih, ki so pristopili k stroju in ga pazno motrili.

"Seveda, pri hudiču je," je rekel malomarno Filip.

"Še pred delom sem ga mazal, takrat je bil v redu," je dejal Lovrenc.

Miha je stal kot na žerjavi. Doslej še ni bil spregovoril in je le čakal, kdaj bo Albin povedal svoje. Toda Albin je še vedno molčal in sekunde so bile tako prekleto dolge!

"Fantje, nazadnje nas bodo še sabotaže obdolžili," je zastokal Meglič. Zaskrbljeno je pri vzdignil usnjeno čepico in se popraskal po redkih laseh. Potem jih je kar po vrsti gledal, kot bi od njih pričakoval sveta in pomoči.

"Kakšne sabotaže?" je vprašal Albin.

Miha ga je začudeno pogledal.

"Vem, da ni bila sabotaža," je trdil Albin. "Prišel sem semkaj in zazdelo se mi je, da ima stroj nekam nenavaden ropot. Saj veste, človek se navadi te muzike," se je nasmehnil. "Zdelo se mi je torej in sem potegnil Miho za rame, da bi ga opozoril, takrat se je pa že zgodilo. No, kakšna sabotaža je potem to?" je predrzno vprašal.

Znova so se sklanjali nad strojem in ga pozorno ogledovali. Zmajevali so z glavami, zmigovali z rameni, roke so se jim težko in brezmočno povsile.

"Povej no, kako je bilo?" je vprašal Meglič in se obrnil k Mihi.

"Ne vem, jaz ne vem nič," je odgovoril ta in zdelo se mu je, da mu prihaja glas iz daljave, kot bi ne bil njegov.

"Ali te je kaj udarilo?" je vprašal Meglič.

"Ne, prav nič."

"Kaj hočemo? Javiti moramo," je rekel "stari" in se napotil iz oddelka.

V tem je zatulila sirena. Delavci, ki so doslej stali okoli stroja, so se jeli razhajati. Miha je videl starega Konrada, ki je pomignil Matiji, nakar sta odšla. Za njima so odšli še nekateri. Nekaj jih je ostalo, ker so bili radovedni, kako se bo stvar razvila. Stroj je bil velik in drag, zdaj bo težko dobiti drugega. Morda pa tudi ni tako zelo pokvarjen in ga bo še mogoče popraviti. Čakali so, da bi prišel kdo iz pisarne, in se politno pomenkovali. V oddelek so prihajali delavci druge izmene. Vsi so se zbrali v gruči okoli stroja in tudi čakali. Delo se ni začelo, kot navadno.

Albin je stal poleg Mihe in vsakemu tolmačil, kako se je zgodilo. Nič ni bilo, prav nič. V notranjosti je morala počiti kakla os ali kaj podobnega. Stroj je sumljivo ropotal, res, in potem se je ustavil. Poslušali so in menili to in ono. Nestropno so gledali proti vходу. Kmalu se je prikazalo nekaj tovarniških ljudi. Pred njimi je šel z dolgimi koraki inženir Kobe, za njim neki Nemec na kratkih nogah, ki je šel po okupaciji prišel v tovarniško upravo, dva uradnika, in kot zadnji Meglič.

Suhi Kobe je z dolgimi koraki stopil k stroju. Delavci so se razmaknili, tudi Miha in Albin sta odstopila. Kobe je obšel stroj, pogledal v notranjost, preskušal vzvode in počel vse, da bi kaj odkril. Potem je zmajal z rameni in obupno pogledal debelega Nemca, ki je prekrizal roki zadaj pod hrbtom in tako sklonjen nekaj ogledoval.

"Kaput?" je vprašal Nemec. "Kaput," mu je pritrdil Kobe.

Nemec je razklenil roki in ju sklenil spredaj na trebuhu. Pokimal je.

"Sabotaže?" je vprašal prav tako malomarno, kot malo prej.

"Ich weiss nicht," je odvrnil Kobe. "Eine Sonderkommission."

"Na, gut," ga je prekinil Nemec.

Mojster Meglič se je prerinil prav do njiju in nagovoril Kobeta.

"Gospod inženir, ni bila sabotaža," je odločno rekel.

"Komisija bo ugotovila. Nihče naj se ne dotakne stroja," je zviška odvrnil Kobe.

"Slišite, delavci so videli, vedo, kako se je zgodilo," je silil Meglič.

"Was? je znil Nemec in pogledal velikega Kobeta od spodaj.

"Kaj so videli? Kdo je delal na stroju?" je vprašal Kobe.

"Jaz," je zdaj že docela hladno rekel Miha in stopil predenj.

"Nič ne vem," je rekel "Naen-

Uncle Sam Says

We are living today in the automatic age, the era of automatic home appliances, of gadgets. Your government has made available an automatic way of saving by the Payroll Savings Plan where you work and the Bond-A-Month Plan at your bank. The purchase of U. S. Defense Bonds spells financial protection for your family and for your country. "Security is not only a matter of individual concern, the security of all is America's security." One way you can provide double security is to start buying U. S. Defense Bonds today. U. S. Treasury Department

krat... no, nekaj je počilo in... konec, no."

"Jaz sem videl," se je približal Albin. "Stroj je nekoli drugače zaropotal, v istem hipu je bilo pa že konec."

V ozadju je pokajal Andrej Kovačič, star delavec. Odkajal se je in se raskavo oglašil: "Verjemite, vsega je kriv slab material! Vsega!"

"Niti olje za mazanje ni več tako, kot bi moralo biti," se je oglašil Lovrenc. "Mazal sem zjutraj, no, saj se pozna, da je bil stroj dobro namazan. Olje je pa kar zelenkasto in skoraj gosto. Še nikoli nisem videl takega."

"Ali je stroj ves dan dobro delal?" je vprašal Kobe.

"Delal, kakor navadno," je odgovoril Miha. "Že davno mu je prešla bledica. Čutil je, da je sredi delavskega kolektiva in da vkljub vsemu ni brez pomoči in zaščite. In Albin, presneti fant, kdo bi to pričakoval od njega!"

Kobe je spet zmajal z glavo. "Bomo že preiskali," je rekel prej.

"Povem vam, da nihče ni kriv," je glasno rekel Albin.

"Ob takem materialu, kot ga dobivamo zdaj, se bodo polagoma vsi stroji pokvarili," se je oglašal Andrej. "Kaj menite, tudi stroj ne zmore vsega!"

(Dalje prihodnjič)

Za parlamentarno vodstvo sej

Najrazličnejše organizacije v Zedinjenih državah zbirajo točno ali približno po tako zvanih Robertovih pravilih, "Robert's Rules of Order."

ZA ZAVAROVALNINO

hiš, trgovin, avtomobilov in hišne opreme, pokličite
JOHN ROŽANCA
15604 Waterloo Rd. KE 1-6681

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

ert's Rules of Order." Značilno je, da ta pravila niso obvezna za nobeno organizacijo in za vodstvo nobene seje, vendar se v veliki meri upoštevajo.

Priročnik "Robertovih pravil" služi kot vodnik stotisočim različnim skupin pri vodstvu sej. Neštevilni predsedovalci bi bili izgubljeni brez omenjenih navodil, posebno, če nimajo dosti izkušenj za tovrstno poslovanje. Predsedatelji raznih skupin se menjaajo leto za leto, zato je zahteva za Robertovo priročnik vedno velika; leta 1949 se jih je prodalo nad 52,000.

Vsaka skupina, vsaka organizacija si lahko sama določi svoj poslovni red in način zborovanja in se ji ni treba ozirati na Robertova pravila. Vendar so Robertova pravila prostovoljno na široko priznana avtoriteta, ker menda predvidevajo najboljše sistem zborovanja.

Kljub temu, da so Robertova pravila zelo popularna in upoštevana, le redki ljudje vedo, od kdaj so in kdo je bil njihov avtor.

Ta pravila je prvotno zamislil in sestavil vojaški inženir Henry M. Robert, ki je bil rojen 2. maja 1837 na plantaži svojega deda blizu Robertvillea v South Carolini. Izhajal je iz rodbine francoskih hugenotov in je umrl leta 1925 kot upokojen načelnik inženirskega kora in brigadni general.

Henry M. Robert se je vpisal v vojaško šolo West Point leta 1857. Po graduaciji je bil pri deljen inženirskemu koru. Leta 1863 je naneslo, da je moral predsedovati neki seji v New Bedfordu, Massachusetts. Mladega častnika je skrbelo, kako naj vodi sejo, da bo pravilno, in je iskal na vse kraje, kje bi dobil kakšno zapisano navodila v tem oziru. Našel je bore malo takega materiala, in to mu je dalo idejo, da je potreben priročnik, ki bi vseboval tozadevna navodila.

Pa se je sam z vnmom lotil tega dela. V oktobru leta 1874 je imel pripravljen rokopis, o katerem je sodil, da bo šel tiskati v malo knjižnico 50 strani, ki naj bi se prodajala po 25 centov komad. Založniki v New Yorku, katere je upal zainteresirati za tiskanje take knjižice, so ga gladko odklanjali, češ, kaj naj armadni častnik ve o parlamentarnem poslovanju. Prvih štiri tisoč izvodov je torej dal tiskati na svoje stroške.

Nato pa mu je uspelo, da se je dogovoril s tvrdko Griggs & Co. v Chicagu, da prevzame iztise, jih veže, jih spravi v denar in, če bo zahteva zanje, naj tiska

Chicago, Ill.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Maid, 25-30, assume full charge. 2½ year old boy. Light housework. Stay. Good home for right party. Longbeach 1-5659

FEMALE HELP WANTED

STENOGRAPHER

Bright Beginner Acceptable Will train capable young woman with limited experience. Light dictation. Modern loop office. 5 day, 37½ hour week. Permanent position with good future for sincere young woman. Our business is depression-proof. APPLY MR. SOLMER 120 S. La Salle St., Room 400

FILE CLERKS

EXPERIENCE UNNECESSARY Basic high school education helpful. We will train you. Opportunity to advance. Steady. 5 day week. Many employee benefits. See Mr. Solmer 120 S. La Salle St. Room 400

nadaljne. Pogodba je bila tako sestavljena, da če bi bila izguba, bi je ne trpel založnik Griggs, ampak avtor. To je bilo leta 1876.

Prva zaloga knjižic je bila razprodana v šestih tednih in zahteva za nadaljne je bila tolika, da založnik ni mogel dovolj hitro tiskati nadaljnih. V manj kot enem letu je cirkulacija dosegla število 10,000. Po novi pogodbi z založnikom je avtor knjižice dobival komišen, ki mu je prinesel lepega denarja. Od časa do časa je Robert vsebino knjižice izboljševal. Pogodba z založnikom velja do leta 1971. Po Robertovi smrti leta 1925 je to podvzetje vodil njegov sin in, ko je slednji umrl leta 1937, upravlja zadevo sinova vdova. Podvzetje še vedno prinaša lep denar založniku in Robertovim dedičem, kar se more povzeti iz dejstva, da se leto za leto prodaja okrog 50,000 tega drobnega priročnika—Robert's Rules of Order.

—NOVA DOBA

Chicago, Ill.

HELP WANTED—MALE

TALLY MEN INSPECTOR on HARDWOOD LUMBER. STEADY WORK. Good Pay. STORKLINE FURNITURE CO. 400 W. 26th Street

TOP WAGES

For

BRICKLAYERS

Long job — Steady SEE MR. PETERSON

CORONET CONSTRUCTION CO.

8836 Brookfield Ave. Brookfield, Ill.

PERMANENT AND EXCELLENT WORKING

CONDITIONS

M-E-N

GENERAL WORK

Also Stripping and Sorting Magazines

Experience Not Necessary

J. O. STOLL CO.
245 E. Grand Ave.

WANTED TO RENT

MUST MOVE BY APRIL 15—Responsible vet, wife, 2 children, urgently need 3-5 room unfurnished apartment. Any good location. Moderate rental. — SACRAMENTO 2-7954. No answer call: SACRAMENTO 2-6529.

QUIET Responsible Couple, 2 small children, need 5-6 room unfurnished apartment. N or NW near Catholic Church. Moderate rental. ALbany 2-1595

3 RESPONSIBLE Adults, 2 Employed, need 5 room unfurnished apartment. S. W. Moderate rental. STewart 3-4990

CROWDED QUARTERS — 10 living in 1 flat (2 families). Responsible couple, 4 nice children, desperately need 4-5 room unfurnished apartment. N. NW. Moderate rental not over \$45. By May 1st. Mrs. Tischer. BRunswick 8-7945

RESPONSIBLE Young Couple need 3-4 room unfurnished apartment. Any good location. To \$75. Call Financial 6-3733. Weekdays, Mr. Mauger

RESPONSIBLE Business Couple—Newlyweds-to-be need 3-4 room unfurnished apartment. — Any good location, Southwest. Moderate rental. REpublic 7-0903

RESPONSIBLE BUSINESS MAN, needs 2 room unfurnished heated apartment. Good location. North or near North. Moderate rental to \$40. SUperior 7-5449

FOR —

CHICAGO

and all sections of the Midwest OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES are the

Chicago Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Young Couple need 3 room unfurnished apartment. West, northwest, city or suburbs. Moderate rental. Willing to give services. Electrical work. CApiital 7-7267

YOUNG Responsible Couple, both employed, urgently need 3-5 room unfurnished apartment. Northwest. Moderate rental. KEystone 9-5373

RESPONSIBLE Employed Vet, wife, well behaved 2 year old daughter, need 2 bedroom unfurnished apartment. Good location near Catholic Church. South of 71st, east of Halsted. Moderate rental. BUTterfield 8-7180

RESPONSIBLE Couple (Vet), 3 year old child, desperately need 3-4 room unfurnished apartment. N or NW, Moderate rental. MICHigan 2-1526 7:30 a. m. — 5:30 p. m.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD CHANCE to buy Dairy Store. Good shopping district. Well established trade. Only selling due to death. Best offer takes. Shown by appointment. AMBassador 2-8261 No answer—KEystone 9-3085

GOOD OPPORTUNITY to buy Hand Laundry and Launderette. Growing business for and good future for right party. CRAWford 7-7759

GOOD BUY—LUNCH ROOM. For right party. Well established business. 2024 S. California. Phone CLiffside 4-1218

GOOD CHANCE to buy grocery-candy store. Good living quarters, 3 rooms in rear. Must sacrifice business due to illness. Will exchange living quarters for 3-4 room apartment. Best offer. — CAnal 6-5218.

LIQUOR STORE AND BAR

Low Overhead Good Location 2621 W. 63 rd

GOOD BUY — Tavern on Northwest side. 4 years. Well established business. Selling, tired. Come out and see. 3246 W. North Ave. ALbany 2-9855

GOOD CHANCE for right party to buy Dressmaking and Alteration Shop. Southeast. Established business. 4 room rear apartment. Good future, best offer. Come out and see. MUseum 4-7488

GOOD CHANCE to buy Hamburger Grill. Well established business. Illness forces sale. Good location. Next to Cermak Park on Ogden. Come out and see. TOWnhall 3-8292

GOOD CHANCE to buy Live Poultry Store. Good trade established. Illness forces sale. Call for appointment. 5618 N. Clark. WEllington 5-0090

GASOLINE STATION South Side. Well equipped. Doing profitable business. Fine location. Call Virginia 7-6700

GOOD CHANCE to buy Restaurant. 4 years. Well established business. Closed Sundays. Selling moving east. Come out and see. TOWnhall 3-9547

5838 W. Cermak, Cicero, Ill.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENdicott 1-0718